

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2080/2020
19.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Југослав Јовановић, адвокат из ..., против тужених 1) Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, ГФО Јагодина, 2) ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу и 3) ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању РМУ „Соко“ Читлук, чији је пуномоћник Александра Марковић, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5346/2019 од 20.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 19.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 5346/2019 од 20.12.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈАЈУ**, као неосноване, жалбе тужених Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, Главна филијала у Јагодини и ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Алексинцу П 158/14 од 17.11.2016. године у ставу првом и другом изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, ГФО Јагодина и ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу да тужиоцу АА солидарно исплате накнаду трошкова поступка по ревизији у износу од 185.100,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П 158/14 од 17.11.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па су обавезани тужени да тужиоцу, на име накнаде штете, солидарно исплате износ од 100.000,00 динара за претрпљени физички бол; износ од 80.000,00 динара за претрпљени страх; износ од 60.000,00 динара за душевни бол због умањења опште животне активности, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка, у износу од 89.130,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду штете на име физичких болова у висини разлике између досуђеног до траженог износа од 150.000,00 динара; на име претрпљеног страха у висини разлике између досуђеног до траженог износа од 150.000,00 динара; на име душевног бола због

умањења опште животне активности у висини разлике између досуђеног до траженог износа од 100.000,00 динара и на име умањења радне способности- инвалидности, у износу од 150.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5346/2019 од 20.12.2019. године одлучено је о жалбама тужених првог и другог реда, првостепена пресуда је потврђена у делу којим је друготужени ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу обавезан да тужиоцу исплати износ од 60.000,00 динара на име накнаде штете за душевни бол због умањења опште животне активности, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, и преиначена тако што су на терет тог туженог снижене накнаде тужиоцу за претрпљене физичке болове и претрпљени страх на износе од по 30.000,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате и преко тих износа је одбијен захтев у односу на друготуженог. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке у односу на тужену Компанију „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, ГФО Јагодина, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени солидарно обавежу да тужиоцу исплате: износ од 100.000,00 динара на име претрпљених физичких болова; износ од 80.000,00 динара на име претрпљеног страха и износ од 60.000,00 динара на име претрпљеног душевног бола због умањења опште животне активности, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Преиначена је и одлука о трошковима поступка, тако што је обавезан тужени ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 83.330,00 динара, солидарно са ЈП ПЕУ Ресавица у реструктурирању РМУ „Соко“ Читлук, а тужилац је обавезан да туженој Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд, ГФО Јагодина, исплати на име накнаде трошкова поступка износ од 19.600,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу, на радном месту ... ЈП ПЕУ „Ресавица“ Алексиначки рудник је са туженом ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању РМУ „Соко“ Читлук, закључило уговор о међусобним односима и обавезама у спровођењу мера и заштите на раду, при извођењу рударских радова у РМУ „Соко“. Дана ...2013. године тужилац је повређен на раду и то код туженог ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању РМУ „Соко“ Читлук, на тај начин што је приликом силаска лифтом у јаму, дошло до наглог активирања сигурносног уређаја и

наглог заустављања лифта, на око 10 м од почетка вожње лифтом наниже, па је услед наглог заустављања лифта у коме се налазио тужилац, дошло до повређивања тужиоца у виду нагњечења дубоких мекоткивних структура грудно–красно–слабинског дела кичме, због чега је тужилац лечен пет месеци. Из налаза и мишљења Комисије лекара вештака Завода за судску медицину у Нишу, тужилац је претрпео физичке болове јаког интензитета кратког трајања до доласка лекара и пружања стручне медицинске помоћи, затим средњег интензитета наредних 7 дана и лаког интензитета у трајању од једног месеца. У наредних четири месеца, тужилац је повремено трпео физичке болове и то чешће средњег, а ређе лакшег интензитета. Приликом самог повређивања, претрпео је краткотрајан страх веома јаког интензитета, са елементима паничног страха од смрти, затим примарни страх јаког интензитета до пружања стручне медицинске помоћи, па након тога секундарни страх у трајању од 5 месеци који је прве две недеље био средњег интензитета, па потом лаког. Код тужиоца је због настале повреде наступила и умањена животна активност са око 15 %. Тужилац је као радник туженог ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу, био колективно осигуран код тужене Компаније „Дунав осигурање“ по полиси бр. ..., која је важила у периоду од 01.06.2013. године до 01.06.2014. године. По тој полиси тужена Компанија „Дунав осигурање“ је исплатила тужиоцу дана 20.02.2014. године накнаду у износу од 90.000,00 динара, од чега за претрпљене физичке болове износ од 50.000,00 динара и претрпљени страх 40.000,00 динара.

Обзиром да је тужилац претрпео повреду на раду и с тим у вези штету у виду претрпљених физичких болова, страха, умањење животне активности и умањење радне способности-инвалидности и да је тужена Компанија „Дунав осигурање“ одговорна да штету накнади, као осигуравач, тужени ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању, Алексиначки рудник у Алексинцу, као послодавац по основу опасне делатности, а тужени ЈП ПЕУ „Ресавица“ у реструктурирању РМУ „Соко“ Читлук, као власник опасне ствари – лифта у коме се тужилац повредио, тужилац је тужбом тражио да се сва три тужена солидарно обавезу да му на име накнаде штете исплате: за претрпљене физичке болове износ од 150.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 150.000,00 динара, за душевне болове због умањење животне активности износ од 100.000,00 динара и умањење радне способности износ од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилном применом материјалног права и то одредбе члана 173. и 174. ЗОО и члана 164. Закона о раду, нашао да су сва три тужена солидарно одговорна за исплату накнаде штете коју је тужилац претрпео.

Погрешно је другостепени суд закључио да на страни тужене Компанија „Дунав осигурање“ нема обавезе зато што је у периоду важења полисе, исцрпљена сума осигурања до које је тужена Компанија „Дунав осигурање“ дужна да накнади штету.

Одредбом члана 942. ЗОО, прописано је да у уговорима о осигурању лица, висина осигуранине своте, коју је осигуравач дужан исплатити када наступи осигурани случај утврђује се у полиси, према споразуму уговорних страна.

Одредбом члана 941. став 1. ЗОО, прописано је да у случају осигурања од одговорности, оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпео догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

У конкретном случају, сходно закљученом уговору о осигурању за штету коју радници претрпе на раду или у вези са радом, полисом осигурања је прецизиран највиши износ осигуравачеве обавезе до које тужена Компанија „Дунав осигурање“ одговара, на износ од 20.000.000,00 динара. Правилно је закључио првостепени суд на основу налаза и мишљења вештака финансијске струке да у време настанка штетног догађаја, осигурана сума по наведеној полиси, није била исцрпљена, имајући у виду да је тужилац претрпео штетни догађај дана ...2013. године, а да је пријава штетног догађаја Компанији „Дунав осигурање“ извршена дана 15.01.2014. године. Накнада нематеријалне штете у износу од 90.000,00 динара је исплаћена тужиоцу дана 20.02.2014. године. Имајући у виду датум пријаве штетног догађаја по предметној полиси, сума осигурања није била исцрпљена Тужена компанија је тужиоцу признала штету у износу од 90.000,00 динара и исту исплатила.

Одредбом члана 164. Закона о раду прописано је да уколико запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 200. став 1. ЗОО, прописано је да ће суд за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству, док је ставом 2. истог члана прописано, да ће суд приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да су тужени дужни да тужиоцу накнаде нематеријалну штету у првостепеном пресудом досуђеним износима, у смислу одредбе члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, јер досуђени износи представљају правичну новчану накнаду која ће у конкретном случају тужиоцу пружити сатисфакцију за оно што је претрпео и на тај начин ублажити сећање на наведени догађај и последице, ради чега је одлучено као у изреци ове пресуде.

Такође, правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, јер је донета применом чланова 153, 154. и 163. ЗПП, према висини захтева са којим је тужилац успео у спору, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе прописане Законом о судским таксама.

Из наведених разлога, другостепена пресуда је преиначена, одбијене су жалбе тужених и потврђена је првостепена пресуда, у складу са чланом 416. став 1. ЗПП.

Тужиоцу који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП досуђени су трошкови ревизијског поступка и то: за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, таксе на ревизију у износу од 69.600,00 динара и таксе на одлуку по ревизији у износу од 97.500,00 динара, што укупно износи 185.100,00 динара.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић